

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

18 mei 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de situatie van de langdurig tijdelijke leerkrachten in de scholen van het Gemeenschapsonderwijs

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de weerslag van het federale en Vlaamse akkoord in de social-profitsector op de onderwijssector

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de eventuele verschillen tussen jongens en meisjes met betrekking tot het zittenblijven in het secundair onderwijs

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over revalidatie tijdens lesuren

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 18 mei 2000

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.35 uur.*

Interpellatie van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de situatie van de langdurig tijdelijke leerkrachten in de scholen van het Gemeenschapsonderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de situatie van de langdurig tijdelijke leerkrachten in de scholen van het Gemeenschapsonderwijs.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de langdurig tijdelijke leerkrachten in de ARGO-scholen moesten voor 15 mei solliciteren voor de job die ze op dat ogenblik uitoefenden. Ik heb deze interpellatie op 12 april opgesteld, en ze is de dag erna aan de administratie bezorgd. Ik had gehoopt deze interpellatie iets vroeger te kunnen houden, maar dat is vanwege de drukke agenda dus niet gelukt.

Op 12 april, op het ogenblik dat ik deze interpellatie opstelde, was de sollicitatieprocedure nog niet geregeld. Ik weet niet of dat vandaag al is gebeurd. In het nieuwe decreet is geen sprake meer van de dienstanciënniteit, wat de problemen voor de langdurig tijdelijken aanzienlijk vergroot. Bovendien moeten die langdurig tijdelijken nog steeds 2 procent solidariteitsbijdrage betalen. Verder is de categorie B afgeschaft : de betrokkenen komen nu in de categorie C terecht.

Wanneer zal de procedure gekend zijn om te solliciteren als tijdelijk leerkracht ? Wat is de visie van de minister op de problemen van de langdurig tijdelijken : het verlies van de dienstanciënniteit, het

probleem van de solidariteitsbijdrage van 2 procent die bijna eeuwigdurend is en de voortdurende onzekerheid waarin deze mensen verkeren ? Kan de minister een stand van zaken geven over het aantal mensen dat in de scholen al langer dan tien jaar tijdelijk werken ? Welke stappen werden reeds ondernomen door het departement Onderwijs om de situatie van de langdurig tijdelijken in kaart te brengen, en ervoor te zorgen dat een menselijke oplossing wordt uitgewerkt ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik vrees dat ik op de technische vraag van de heer De Cock een erg technisch antwoord zal moeten geven.

De voorwaarden om als tijdelijk personeelslid te kunnen worden aangesteld in een statutair weringsambt binnen het gemeenschapsonderwijs worden bepaald in de artikelen 17 en 19 van het decreet betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden in het gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991. In het decreet over het onderwijs XI van 18 mei 1999 werden, met ingang van 1 januari 2000, een aantal wijzigingen aan het decreet van 1991 opgenomen.

Daarnaast werd met ingang van 1 september 1999 een nieuwe voorrangregeling van kracht in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs en in het onderwijs voor sociale promotie. Die regeling zal vanaf 1 september 2000 ook gelden voor de CLB's. Deze voorrangregeling kent het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur toe.

Een van de voorwaarden om een tijdelijke aanstelling te verkrijgen bestaat erin dat men zich kandidaat moet stellen op de wijze die wordt bepaald door het college van directeurs van de scholen-

Vanderpoorten

groep. In de procedure voor kandidaatstelling moet rekening worden gehouden met volgende bepalingen van artikel 19 van het decreet over de rechtspositie : de kandidaten voor een tijdelijke aanstelling moeten zich voor 15 mei kandidaat stellen bij de scholengroep ; de kandidatuur geldt voor het schooljaar waarvoor zij werd ingediend ; de laatstejaarsstudenten kunnen zich kandidaat stellen en voor een aanstelling in aanmerking komen als zij ten laatste op 15 oktober schriftelijk aan de scholengroep laten weten dat ze aan de aanstellingsvoorwaarden voldoen.

Voor een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur dient voor 15 mei apart te worden gekandideerd bij de raad van bestuur van de scholengroep. Op uitdrukkelijk verzoek van de 29 scholengroepen werd in samenspraak met de centrale administratie van het gemeenschapsonderwijs een procedure voor kandidaatstelling uitgewerkt die aan de hogergenoemde voorwaarden voldoet.

Ter ondersteuning van de scholengroepen werd de centrale administratie met enkele taken belast en werden een reeks initiatieven genomen. De centrale administratie stelde in samenspraak met de commissie personeelsbeleid van de waarnemend algemeen directeurs van de scholengroepen een oproep op aan de kandidaten voor een tijdelijke aanstelling in het gemeenschapsonderwijs. Deze modelbrief geeft duidelijke informatie over de te volgen procedure. Hij werd op 4 april per elektronische post bezorgd aan alle scholengroepen, instellingen en centra van het gemeenschapsonderwijs. In de week van 3 tot 7 april 2000 werd de omzendbrief eveneens in briefvorm verspreid. Alle instellingen en centra van het gemeenschapsonderwijs waren dus voor het begin van de paasvakantie op de hoogte van de te volgen procedure.

In samenspraak met de commissie personeelsbeleid van de waarnemend algemeen directeurs van de scholengroepen werd een model van oproep opgesteld tot de kandidaten die een aanvraag wensden in te dienen voor het bekomen van het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur. Dit is een voorrangrecht in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding. Het model met de te volgen procedure werd op 4 april per elektronische post bezorgd aan alle scholengroepen, instellingen en centra van het gemeenschapsonderwijs. Dit model moest door elke scholengroep afzonderlijk worden aangepast vooraleer het door kandidaten kon worden gebruikt.

Op 15 april verscheen in het Belgisch Staatsblad een oproep tot de kandidaten voor een tijdelijke aanstelling in het gemeenschapsonderwijs en een oproep tot de kandidaten die in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding een aanvraag wensden in te dienen voor het bekomen van het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur.

De kandidaten dienden hun aanvraag voor een tijdelijke aanstelling in bij de centrale administratie van het gemeenschapsonderwijs. De centrale administratie zal de aanvragen sorteren en doorsturen naar de scholengroepen waarvoor ze zijn bestemd. Aanvragen voor het bekomen van het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur moesten rechtstreeks worden overgemaakt aan de raad van bestuur van de scholengroep waar men het recht wenst te laten gelden.

Met ingang van 1 september 1999 werd in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs en het onderwijs voor sociale promotie een voorrangregeling bij tijdelijke aanstelling ingevoerd. Die regeling komt neer op het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur. Deze voorrangregeling is wél gebaseerd op de dienstanciënniteit die is verworven binnen een bepaalde scholengroep of scholengemeenschap, voor een minimale duur van drie schooljaren. Een gelijkaardige voorrangregeling zal vanaf 1 september 2000 worden ingevoerd in de CLB's.

Met deze nieuwe voorrangregeling wil men het statuut van de tijdelijken verbeteren. Zo wil men dat statuut meer laten aanleunen bij dat van de vastbenoemden : tijdelijken aangesteld voor doorlopende duur worden niet langer op het einde van het schooljaar uit dienst gemeld, het is de bedoeling dat zij tijdens de zomervakantie niet langer een uitgestelde bezoldiging krijgen, maar wel hun wedde gewoon krijgen doorbetaald, en dat zij op termijn onderworpen zijn aan dezelfde reglementering inzake evaluatie als de vastbenoemden.

In het gewoon en buitengewoon basisonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs en de autonome internaten blijft voorlopig de oude voorrangregeling op basis van de prioriteitscategorieën behouden. Die voorrangregeling is wel aangepast aan de nieuwe organisatiestructuur van het gemeenschapsonderwijs, en meer bepaald aan de scholengroepen. De A-categorie, de zogenaamde 'supertijdelijken', blijft bestaan tot aan het einde van het schooljaar 2000-2001. De vaste benoeming van 55-plussers, zonder vacantverklaring, in toepassing van

Vanderpoorten

artikel 40ter, paragraaf 2 van het decreet over de rechtspositie, kan worden beschouwd als een compensatie voor het verdwijnen van deze categorie. De mogelijkheid bestaat dus om een tijdelijk personeelslid nog te benoemen voor het op pensioen gaat. Vorig schooljaar, tijdens de onderhandelingen over de wijzigingen aan het decreet rechtspositie ingevoerd door onderwijsdecreet XI, werd deze benoemingsmogelijkheid voor tijdelijken vanaf 55 jaar duidelijk als een compensatie beschouwd voor het wegvallen van de A-categorie na het schooljaar 2000-2001.

De absolute voorrang voor een tijdelijke aanstelling van de personeelsleden die behoren tot de A-categorie blijft gelden tot en met het schooljaar 2000-2001, voor alle onderwijsniveaus en onderwijsvormen, ook voor die niveaus en vormen waar de nieuwe regelgeving, gebaseerd op het recht op een tijdelijke aanstelling voor doorlopende duur, werd ingevoerd.

In tegenstelling tot wat de heer De Cock stelt, is de B-categorie niet afgeschaft maar integendeel nog uitgebreid. Dat geldt ook voor de C-categorie. Voor 1 september 1999 kwam enkel de anciënniteit in aanmerking die werd verworven binnen de scholen die behoren tot dezelfde lokale raad. Vanaf die datum mag alle anciënniteit verworven in de scholen van de scholengroep, binnen hetzelfde ambt, worden opgeteld. Dit heeft tot gevolg dat zowel de B-categorie als de C-categorie werden uitgebreid.

Verder zijn er binnen de B-categorie twee nieuwe voorrangscategorieën gecreëerd. Tot B1 behoren de personeelsleden die de vereiste 480 dagen binnen het ambt in één school hebben verworven. Deze personeelsleden hebben voorrang op diegenen die tot de B2-categorie behoren en die de vereiste 480 dagen ambtsanciënniteit binnen verschillende scholen van de scholengroep hebben verworven.

Het is dus manifest onjuist dat de B-categorie werd afgeschaft, ze is daarentegen groter geworden. Het is evenmin juist dat de anciënniteit geen enkele rol meer zou spelen. Zowel in het oude systeem met de vijf prioriteitscategorieën als in het nieuwe systeem dat is gebaseerd op het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur, blijft deze categorie behoren tot een voorrangsgroep. Een en ander is gebaseerd op de anciënniteit die men binnen een school of scholengroep heeft verworven.

Het gaat in totaal om 1383 personen voor 840 voltijdse equivalenten die als tijdelijke langer dan 10

jaar in dienst zijn. Ik heb ook reeds verwezen naar de nieuwe bepalingen van de tijdelijke aanstellingen van doorlopende duur en naar de vaste benoeming van 55-plussers, als menselijke oplossing voor de tijdelijken die in een vacante betrekking staan. Interimarissen vormen uiteraard een categorie van personeelsleden die door de aard van hun opdracht in een tijdelijk statuut blijven. Bij de vervangingspool wordt 12 maanden wedde gegarandeerd.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Ik dank de minister voor het uitgebreid antwoord en voor het rechtzetten van blijkbaar verkeerde informatie die ik heb ingewonnen.

Ik hoop dat de situatie van de supertijdelijken de blijvende aandacht krijgt van de minister. Het gaat immers om een groep die qua motivering een zekere frustratie begint uit te stralen. Nadat deze mensen jarenlang van het kastje naar de muur werden gestuurd, waarbij ze telkens opnieuw heel de administratieve rompslomp van aanvraag en dergelijke meer moesten doorlopen, verheugt het me dat ze, net voor ze met pensioen gaan, een vaste benoeming kunnen krijgen. Zo komen tenminste hun pensioenrechten niet in het gedrang.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Het is inderdaad een van onze bekommernissen om zo'n regeling uit te werken voor de supertijdelijken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de weerslag van het federale en Vlaamse akkoord in de social-profitsector op de onderwijssector

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de weerslag van het federale en Vlaamse akkoord in de social-profitsector op de onderwijssector.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de social-profitakkoorden die zijn afgesloten tussen de federale regering en de sociale partners op 1 maart 2000 en tussen de Vlaamse regering en de sociale partners op 30 maart 2000, hebben een weerslag op het Vlaamse onderwijsveld in het algemeen en op het onderwijs voor verpleegkundigen in het bijzonder.

Het federale akkoord voorziet in een vormingsproject voor verpleegkundigen : 600 personen kunnen, met behoud van loon, een driejarige opleiding tot verpleegkundige volgen, met compenserende aanwervingen via de sociale Maribel. In het federale social-profitakkoord staat dat de opleidingen gegradueerde verpleegkundige en gebrevetteerde verpleegkundige gehandhaafd blijven.

Het akkoord voorziet eveneens in overgangsmaatregelen. Gebrevetteerde of gediplomeerde verpleegkundigen moeten 5 jaar ervaring hebben en 2 jaar bijkomende opleiding volgen. De titel bijzondere beroepsbekwaamheid wordt voorbehouden aan de gegradueerde verpleegkundigen, op basis van een extra studiejaar of een extra permanente vorming. Dit zal gevolgen hebben voor het onderwijs.

Ook in het Vlaams akkoord staan een aantal afspraken die een weerslag zullen hebben op het Vlaams onderwijs. Men voorziet immers in mogelijkheden zoals de Vlaamse aanmoedigingspremies, waardoor mensen tijdelijk uit hun job kunnen stappen. Men kan echter pas een aanmoedigingspremie krijgen als men wordt vervangen. De druk om verpleegkundigen te vinden zal dus opnieuw groter worden, zo niet blijft het hele social-profitakkoord, dat gebaseerd is op vervangingen, een lege doos.

Er zijn verpleegkundigen die een tweejarige opleiding gebrevetteerde verpleegkundige hebben gevolgd vooraleer de opleiding op Europees niveau tot 3 jaar werd verlengd. Deze verpleegkundigen kunnen nu in een aantal scholen een derde jaar volgen om een volwaardig A2-diploma te behalen. Bij het begin van het schooljaar rezen echter problemen toen bleek dat er meer kandidaten waren dan plaatsen. Deze problematiek wordt niet geregeld door de onderwijswetgeving. De school krijgt dus geen urenkrediet. Als de leerlingengroep echter te groot wordt, zal dit een weerslag hebben op het onderwijs. Als dit nu al voor problemen zorgt, zal het zeker problemen geven als in de toekomst nog zoveel mensen een bijkomende opleiding moeten krijgen.

Mevrouw de minister, in welke mate werd u op de hoogte gehouden van de evolutie van de bespre-

kingen, zowel op Vlaams als op federaal niveau, en van de weerslag van die akkoorden op uw bevoegdheid ?

Zijn er voldoende middelen om de diverse gevolgen van dit akkoord in het onderwijs op te vangen ? Hoe wordt dit geconcretiseerd ? Zullen verpleegassistenten de bijkomende studies kunnen doen om de titel gebrevetteerde verpleegkundige te kunnen halen en/of zullen de gebrevetteerde verpleegkundigen de titel van gegradueerde verpleegkundige kunnen behalen ? In welke maatregelen voorziet de minister hiertoe ?

Welke regeling wordt voor de lager gekwalificeerden en voor bijzondere beroepsbekwaamheden voorbereid ? Wat zult u ondernemen om meer mensen aan te zetten om een opleiding verpleegkundige te volgen ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, deze problematiek verontrust mij ook, vooral omdat ik heb vernomen dat sommige hogescholen overwegen 2 jaar te organiseren als inhaaloperatie voor de titel gebrevetteerde of gegradueerde verpleegkundige. Dat heeft op het veld enige beroering veroorzaakt. Meestal gaat het om mensen met een gezin die 1 extra jaar wel zien zitten, maar voor wie 2 jaar een te zware belasting betekent voor het sociale stramien waarin ze zich bevinden. Is de minister hiervan op de hoogte en wat is haar standpunt terzake ?

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Het besluit van de Vlaamse regering is duidelijk : die bruggen kunnen worden gemaakt. De organisatie van de opleiding ligt bij de hogescholen. Er doet zich echter een probleem voor bij het invullen van die opdracht door de hogescholen. De hogescholen moeten voldoende rekening houden met de specifieke arbeids- en gezinssituatie waarin deze mensen zich bevinden.

Ik wil de minister dan ook vragen de hogescholen ertoe aan te manen om bij de organisatie van specifieke opleidingen rekening te houden met de specifieke doelgroepen. Hogescholen denken iets te gemakkelijk vanuit de initiële opleidingen die ze organiseren. Het is misschien aangewezen om de knowhow die aanwezig is bij volwassenenonderwijs over te nemen. Men kan deze studenten geen opleiding geven volgens de traditionele schoolse benadering.

De voorzitter : Ik wil dat in eigen naam ook volkomen bijtreden. Ik krijg terzake nogal wat brieven. Er heerst een bijzonder grote ongerustheid op het veld. Mevrouw de minister, het zou niet slecht zijn mocht u hier vandaag een signaal geven dat dit zodanig moet worden aangepakt dat het ook voor volwassenen in het beroepsleven haalbaar is een dergelijke opleiding te volgen.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, op uitnodiging van de federale minister voor Volksgezondheid is er reeds herhaaldelijk overleg geweest tussen de federale overheid en de gemeenschappen over de opleiding van verpleegkundige. Dit overleg is niet afgesloten, en er zijn nog gesprekken gepland.

In deze overlegronden is de implementatie van de akkoorden in de non-profitsector en de weerslag ervan uiteraard eveneens ter sprake gekomen. Met betrekking tot de bestaande opleidingen van gediplomeerde verpleegkundige in de vierde graad van het beroepssecundair onderwijs en tot gegradueerde verpleegkundige in het hogeschoolonderwijs van één cyclus, is een convenant tussen de betrokken overheden in wording. Beide opleidingen blijven bestaan en een brug wordt mogelijk gemaakt van gediplomeerde naar gegradueerde. Daar is vroeger ook reeds herhaaldelijk naar verwezen.

De brug bestaat uit een bijkomende opleiding van het equivalent van ten minste 2 studiejaren, ter waarde van 120 studiepunten, voor de gediplomeerde verpleegkundigen of voor de gebrevetteerde verpleegkundigen – het vroegere stelsel van het aanvullend beroepssecundair onderwijs – die ten minste 5 jaar actieve beroepservaring hebben. Dit wordt het equivalent van één studiejaar, dus van 60 studiepunten, indien de beroepservaring ten minste 10 jaar bedraagt.

De wijze waarop de hogescholen deze aanvullende opleiding organiseren, net als de inhoud ervan en de mogelijke vrijstellingen, bepalen ze inderdaad autonoom, rekening houdend met het dossier van de betrokkenen. Deze principes zal de Vlaamse regering binnenkort vaststellen, na de goedkeuring van het convenant in wording. De gegradueerde verpleegkundigen kunnen, mits 5 jaar ervaring en een bijkomende opleiding van één jaar, bijzondere beroepsbekwaamheden behalen die de thans gangbare beroepstitels vervangen.

Om in een opleiding tot verpleegkundige te voorzien voor de 600 lager gekwalificeerden bedoeld in

het federaal akkoord, kunnen de gemeenschappen, gelet op het late tijdstip van mededeling, vandaag geen extra maatregelen nemen. Het is evident dat een gewone inschrijving in de bestaande opleidingen steeds mogelijk is. Voor zover dit niet massaal gebeurt in eenzelfde instelling – wat niet te verwachten valt – kan dit geen grote problemen opleveren. De enige onderwijsvereiste is daarbij het voldoen aan de algemeen geldende toelatingsvoorwaarden. Het is dus niet nodig in bijzondere maatregelen te voorzien. Overigens rijst ook de vraag over welke bijzondere maatregelen het zou kunnen gaan.

In dit verband wil ik wel verwijzen naar het experiment modulair beroepssecundair onderwijs dat, onder voorbehoud van een definitieve goedkeuring door de Vlaamse regering van de ondersteunende regelgeving, op 1 september 2000 van start gaat in onder meer een aantal scholen met vierde graad verpleegkunde. Aansluitend bij het Vlaams regeerakkoord en de beleidsnota Onderwijs is deze vorm van onderwijs een middel om de volgende doelstellingen te kunnen realiseren : het verminderen van de ongekwalificeerde uitstroom, het versterken van de startkwalificaties, het opbouwen van succesveraring, een betere afstemming tussen school en arbeidsmarkt en de herwaardering van het beroeps-onderwijs. Ik ben ervan overtuigd dat de modulaire aanpak perfect aansluit bij het profiel van de doelgroep aan laaggekwalificeerden die, volgens het federaal sectoraal akkoord en op grond van dienstvrijstelling en weddebehoud, een verpleegopleiding kunnen volgen. De scholen die aan het modulair onderwijsexperiment deelnemen, genieten een aanvullende omkadering met het oog op de conceptuele voorbereiding en de implementatie ervan.

De ondertekening van het convenant kan ook de aanleiding zijn voor een breed opgevatte informatiecampagne om alle geïnteresseerden ertoe aan te zetten de opleiding aan te vatten. In de mate van het mogelijke zal ik hier uiteraard mijn medewerking aan verlenen. Maar zoals ik reeds eerder zei, blijft dat ons inziens in de eerste plaats een zaak van de sector.

Ik ben uiteraard wel gevoelig voor de opmerkingen van diverse commissieleden over de specifieke eisen die aan deze doelgroep worden gesteld. In mijn eerste contacten met de hogescholen zal ik daar dan ook hun aandacht voor vragen en hen vragen terzake een gepaste regeling uit te werken.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik dank de minister voor haar antwoord.

Van Cleuvenbergen

De minister zegt dat er een convenant in de maak is om de overgang te maken van gediplomeerde verpleegkundige vierde graad naar gegradueerde. Ze vermeldt echter niet de verpleegkundigen die net afgestudeerd zijn. Blijkbaar wordt alleen in deze mogelijkheid voorzien voor mensen die al 5 jaar ervaring hebben. Ik pleit er dan ook voor dat dit ook mogelijk zou worden onmiddellijk na het afstuderen. We weten allemaal dat sommige mensen die in het beroepsonderwijs terechtkomen gaandeweg groeien en merken dat ze meer aankunnen. Dit moet dus mogelijk zijn. Ik verwijs in dit verband naar de Nederlandse provincie Zeeland, waar heel wat Vlamingen tegenwoordig naar de hogeschool gaan. Daar kunnen ze aan de hand van 20 lessen per week en zelfstudie in 2 jaar immers wel dit diploma behalen. Ik vraag dus dat de minister dit nogmaals in overweging neemt.

Dan was er de expliciete vraag van mensen die gedurende 2 jaar een A2-opleiding hebben gevolgd, en vroeger verpleegassistenten werden genoemd. U begrijpt dat ik het vervelend vond toen men voorstelde de gediplomeerde verpleegkundigen verpleegassistenten te noemen, want die mensen bestonden al. Over dit systeem heeft de minister geen concreet antwoord gegeven. Het lijkt me zinvol dat dit gebeurt, dat die regeling wordt veralgemeend en dat dit ook publiek wordt gemaakt. Voor heel wat mensen die bijvoorbeeld jarenlang zorgen hebben toegediend en dit alles ook kennen en kunnen, is dit een eerste voorwaarde om hen nu nog een beroep te kunnen laten uitoefenen. Zo zouden ze worden opgewaardeerd.

Wat de titels bijzondere beroepsbekwaamheid betreft, wil ik vragen dat men de vergelijking maakt tussen het Vlaamse en het Waalse systeem. Volgens mij is het federale systeem volledig gebaseerd op het Waalse. We moeten vermijden dat we elkaar onderling gaan beconcurreren, bijvoorbeeld doordat men in Vlaanderen geen specialisatie kan volgen onmiddellijk na de studies, terwijl dit in Wallonië wel kan. Ik pleit ervoor dat dit ook hier onmiddellijk na de studies kan.

Mevrouw de minister, ik besef dat u dan met het probleem van de betaling kapt. Als dat immers gebeurt nadat men werk heeft gevonden, dan wordt de werkgever verondersteld een deel van de schoolkosten te betalen. Toch pleit ik ervoor hierin te voorzien in het regulier onderwijs. Het gaat niet over zoveel leerlingen. U kunt de cijfers vergelijken met die van vroeger, toen men de mo-

gelijkheid had om na één titel een bijkomende titel te behalen in een zogenaamd vierde jaar. Een minderheid van de studenten ging hierop in, maar het waren wel erg gemotiveerde studenten, die belangrijk zijn voor het beroepsveld.

Bij hogescholen werd gesproken van een specifieke aanpak, daar men met volwassenen te maken heeft. Ik wil nog even de analogie maken met het vierdegraadsonderwijs. Voor die studenten, maar ook voor de docenten is het enorm frustrerend dat ze nog steeds gerangschikt worden bij het secundair onderwijs. Mevrouw de minister, ik weet dat u juridisch gezien gelijk hebt, maar het hebben over de 'vierde graad' wordt niet geapprecieerd, vooral ook omdat dan heel wat regelgeving van het secundair onderwijs van toepassing is. Veel van deze regels zijn niet bestemd voor deze leeftijdsgroep van 18-plussers.

Verder hoop ik dat alle hogescholen die bijkomende opleidingen organiseren, zorgen voor een in afspraak gedifferentieerd aanbod, zodat men zowel in dagonderwijs als via zelfstudie, gecombineerd met avondonderwijs, bijkomende titels kan behalen. Mevrouw de minister, het zou zinvol zijn mocht u een stimulans geven opdat die scholen rond de tafel gaan zitten om dit samen te doen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, hier werden belangrijke zaken gezegd die tijdens de onderhandelingen met het federale niveau aan bod moeten komen. We zijn er ons van bewust dat de evolutie van de sector en de aard van de afgesloten akkoorden ons nopen om de problematiek de volgende maanden en jaren erg nauwgezet te volgen. Wellicht zijn er af en toe bijstellingen nodig.

Wat de vierde graad betreft, dient er zich in de nabije toekomst misschien een mogelijkheid aan om het begeleid individueel studeren als gedeeltelijke oplossing voor een bepaalde groep aan te bieden. Dat wordt momenteel besproken met de betrokkenen. Het zittenblijven zal in de toekomst nog uitbreiding nemen.

Het is juist dat de vierde graad wordt gekwalificeerd als secundair onderwijs. Ik heb geen cijfers over de leerlingen die al 2 studiejaar achter de rug hebben. Zodra ik ze heb, zullen ze worden meegeteld.

Vanderpoorten

Tot besluit wil ik zeggen dat de sector in evolutie is. Dat heeft gevolgen voor de opleiding. Ik ben ervan overtuigd dat we voortdurend de koppen bij elkaar moeten steken om alle problemen zo goed mogelijk aan te pakken. U kunt alleszins op mij rekenen om dat met alle betrokkenen goed op te volgen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door mevrouw Van Cleuvenbergen en door de heer De Cock werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludo Sannen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de eventuele verschillen tussen jongens en meisjes met betrekking tot het zittenblijven in het secundair onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sannen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de eventuele verschillen tussen jongens en meisjes met betrekking tot het zittenblijven in het secundair onderwijs.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, we hebben het hier al verschillende keren gehad over het zittenblijven, de leerachterstand, het vroegtijdig verlaten van de school en het spijbelen.

We weten allemaal dat deze problematiek verschillende aspecten heeft. Daarvoor kunnen sociaal-economische en culturele oorzaken worden aangevoerd, maar ook de invloed van de leefomgeving, de kwaliteit van de communicatie tussen leraren en leerlingen en de specifieke samenstelling van scholen en klassen zijn van belang. Om daaraan te remediëren, moeten we dus met al die aspecten rekening houden. Daarom zou het goed zijn om een

goed inzicht te verwerven in al deze aspecten en in het scala van potentiële beleidsinstrumenten.

Ondertussen aanvaardt men dat het geslacht een rol vervult in het al dan niet succesvol doorlopen van de schoolloopbaan. Daarover kan vandaag openlijk worden gepraat. Ik herinner me nog dat ik daarover in november 1998, naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen, een kleine uiteenzetting heb gehouden. De reactie van mijn collega's beperkte zich toen tot enige verontwaardiging.

In februari 1999 ben ik daar iets dieper op ingegaan. Toen was de reactie al wat genuanceerder. Voormalig minister Baldewijns is toen uitgebreid ingegaan op mijn vraag. Als ik dit thema vandaag opnieuw ter sprake breng, dan heeft dat niet alleen te maken met het feit dat een studente van de VUB in een licentiaatsverhandeling stelt dat het aantal vrouwelijke leerkrachten een invloed zou hebben op het al dan niet zittenblijven van de leerlingen, het heeft ook te maken met het antwoord dat de heer Baldewijns vorig jaar heeft gegeven. Hij besloot zijn uiteenzetting met duidelijke woorden : 'In Vlaanderen is tot nu toe weinig verklarend onderzoek verricht over de verschillen in leervorderingen en leerprocessen tussen jongens en meisjes en de diverse factoren die kunnen bijdragen in geslachtsgebonden leerresultaten. Mijnheer de voorzitter, collega's, het is zeker nodig dat we daar een beter zicht op krijgen. Ik kan u verzekeren dat ik daaraan in de opdrachten voor wetenschappelijk onderzoek de nodige aandacht zal besteden.'

Vandaag is nogmaals duidelijk geworden dat een loopbaan in het secundair onderwijs er voor jongens en meisjes heel verschillend uitziet. Ik geef enkele cijfers : 35,84 percent van de jongens loopt vertraging op tijdens hun secundair onderwijs, voor meisjes is dat slechts in 25 percent van de gevallen zo. In het secundair onderwijs blijven gemiddeld elk jaar 7,6 percent van de jongens zitten, en slechts 4,3 percent van de meisjes. De oorzaken van het zittenblijven zijn verscheiden, maar het probleem is dus ook gendergebonden. De samenstelling van de klassen en de verschillende ontwikkeling van jongens en meisjes zijn wellicht andere oorzaken. Het onderwijs is gemengd geworden, en dat heeft ongetwijfeld een invloed op het leeraanbod en de schoolprestaties.

Dat blijkt in een aantal gevallen voor de meisjes nadelig. Voor de wetenschapsvakken scheikunde en natuurkunde zouden meisjes in het algemeen nog beter presteren in niet-gemengde klassen. Wellicht heeft dat te maken met het leeraanbod, de manier van lesgeven en de mate waarin men zich

Sannen

automatisch richt tot een dominante groep van de klas. De samenstelling van de klassen in een gemengde klasomgeving is dus een aspect van het probleem.

Een andere element is de steeds grotere vervrouwelijking van het lerarenkorps. In het basisonderwijs is dat proces al ver gevorderd. Daar zijn 70 tot 80 percent van de leraren vrouwen. In het secundair onderwijs – en dan vooral in het algemeen secundair onderwijs – zet die tendens zich ook door. In een licentiaatsverhandeling van een VUB-studente wordt aangetoond dat jongens slechter presteren bij vrouwelijke leerkrachten dan bij mannelijke leerkrachten. Daarmee heeft deze studente geprobeerd iets cijfermatig aan te tonen. Ze heeft echter op geen enkele wijze een antwoord gegeven op de vraag naar de oorzaken. Wat zijn de elementen, hoe kan men eraan remediëren ?

Als we de problemen willen aanpakken van het bissen, het vertragen van een schoolloopbaan of het verlaten van de school zonder diploma, dan moeten we dat als een geheel benaderen, en dus ook rekening houden met het genderspect. Dat gaat niet alleen over de samenstelling van de klassen, maar ook van het lerarenkorps. De samenstelling van het lerarenkorps is niet de oorzaak, maar een gegeven. De uitdaging is een zicht te krijgen op de wijze waarop dat gegeven negatief kan uitdraaien.

Het wetenschappelijk werk waar minister Baldewijns destijds in zijn antwoord naar verwees was meestal een kwestie van cijfers. Nu interesseert het me vooral zicht te krijgen op de mechanismen die daarin een rol spelen, zodat we daaraan kunnen remediëren. Ik pleit niet zonder meer voor het opnieuw uit elkaar halen van de leerprocessen van jongens en meisjes, maar voor een evenwichtiger gemengde samenstelling van het lerarenkorps. Het is echter wel belangrijk dat bepaalde mechanismen, waarvan we ons soms niet bewust zijn, duidelijk worden, zodat we ze kunnen bijsturen. Ook leraren moeten zich daar bewust van zijn, zodat ze er rekening mee kunnen houden.

Mevrouw de minister, is er op dit ogenblik bij de Vlaamse Gemeenschap een onderzoek aan de gang naar het verband tussen de vervrouwelijking van het lerarenkorps en het leer- en ontwikkelingsproces van leerlingen ? Zo niet, bent u dan bereid om terzake wetenschappelijk onderzoek te laten uitvoeren ? Zo ja, wanneer kunnen we dan over de onderzoeksresultaten beschikken ? Ik geef grif toe

dat dit maar één element is. Het heeft niet alleen te maken met de genderproblematiek, maar ook met de slaagkansen van jongens en meisjes in het onderwijs.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer Sannen, u verrast me, want tijdens de vorige zittingsperiode hebt u gepleit voor het verplicht gemengd maken van alle scholen. Daar is toen een hevige discussie op gevolgd. Voormalig minister Van den Bossche antwoordde toen dat alles zijn normale evolutie moest kennen, en dat een en ander zichzelf wel zou uitwijzen.

De genderproblematiek in het onderwijs gaat over meer dan alleen de leerkrachten. Voor de leerkrachten is het uiteraard belangrijk, en een herwaardering van de leerkrachten zal er zeker toe leiden dat opnieuw meer mannen voor het onderwijs kiezen.

Mevrouw de minister, u hebt er zich al toe geëngageerd om in de toekomst meer aandacht te besteden aan de handboeken. Dat was ook opgenomen in uw beleidsnota. De hele schoolcultuur is echter van belang bij de vraag of we mensen ten volle kansen geven.

Wetenschappelijk onderzoek is in de eerste plaats op cijfers gebaseerd. Er zijn ook heel wat cijfers voorhanden. Het komt erop aan ze te interpreteren. De moeilijkheid met wetenschappers is echter dat ze cijfers interpreteren op basis van hun eigen inzichten, zoals wij dat wellicht ook doen.

Mevrouw de minister, ik vraag u om weliswaar oog te hebben voor de genderproblematiek, maar vooral om de evolutie in het veld te laten spelen en de diversiteit van het aanbod te versterken.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ook ik ben getroffen door de problematiek van de al te grote afwezigheid van mannen in het onderwijs. Ik ben het eens met mevrouw Van Cleuvenbergen dat dit past in een breder maatschappelijk kader. We moeten dat als een geheel bekijken. De maatschappij bestaat uit mannen en vrouwen, wat ook in het onderwijs, maar niet alleen daar, moet worden weerspiegeld.

De Cock

Misschien wordt het tijd dat de mannen eens in eigen boezem kijken. Enkele weken geleden las ik in een artikel in *Der Spiegel* dat beroepen die in hoge mate worden ingenomen door vrouwen, voor mannen een neerbuigend imago krijgen. Het wordt hoog tijd dat er een verandering komt in de mannelijke psyche. Daar kunnen wij in deze commissie niet voor zorgen, maar het zou gepast zijn er een maatschappelijk standpunt over in te nemen. Een aantal problemen bij jonge mannen komt voort uit het feit dat ze zich te weinig aan voorbeelden kunnen spiegelen, en dat er te weinig mensen zijn naar wie ze kunnen opkijken of met wie ze zich kunnen identificeren om hun eigen persoonlijkheid uit te bouwen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, in de eerste plaats wens ik te weerleggen dat in de VUB-eindverhandeling waarnaar de heer Sannen verwijst zou worden geconcludeerd dat jongens die les krijgen van vrouwelijke leerkrachten, meer zouden bissen. Zo'n causaal verband wordt wel door de media geponeerd. Dat is een belangrijke nuance. Wel wordt een correlatie vastgesteld tussen het zittenblijven van jongens en het aantal vrouwelijke leerkrachten in de school. Dat hoeft op zich niet te betekenen dat die jongens les hebben gekregen van vrouwelijke leerkrachten. Volgens de auteur van de thesis kan dit gegeven een goede basis zijn voor verdere studie.

Van 1 februari 2000 tot 31 januari 2002 loopt aan de VUB het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht onderzoeksproject nummer 99.01, met als titel 'Het geslacht der leerkrachten. Een onderzoek naar de impact van de seksesamenstelling van het leerkrachtenkorps en van de sekse van de directie op de cognitieve prestaties, affectieve vaardigheden en waarden van de leerlingen.'

Aangezien er momenteel weinig bekend is over de invloed van de feminisering op het leerkrachtenberoep, wil dit project nagaan welke effecten de seksesamenstelling van het lerarenkorps uitoefent op de cognitieve prestaties, de affectieve toestand en de gehuldigde waarden van de leerlingen. Om deze effecten vast te stellen zullen de invloeden van het gezin, de mediaconsumptie, het verenigingsleven en de levensbeschouwing van de leerlingen worden geneutraliseerd. Daarnaast zal rekening worden gehouden met schoolkenmerken die op hun beurt

een invloed kunnen hebben op de seksesamenstelling van het lerarenkorps van de school.

In een tweede stap zal worden onderzocht hoe gedetecteerde verschillen bij de leerlingen, die te wijten zijn aan een grotere proportie vrouwelijke leraren, kunnen worden verklaard. Daarbij zal de aandacht worden toegespitst op de verschillen in gedrag, houding en waarden, bijvoorbeeld het gebruik van didactische werkvormen, de pedagogische ingesteldheid en de houding tegenover geslachtsverschillen tussen vrouwelijke en mannelijke leraren. Vervolgens zal worden nagegaan of de sekseratio bij leraars en de sekse van de directie een effect hebben op schoolkenmerken.

Naast dit onderzoek loopt van 1 oktober 1999 tot 30 september 2001 het onderzoek met als nummer 99.05. Dit staat onder leiding van professor Jan Van Damme van de KU Leuven en is getiteld 'Differentieel presteren van jongens en meisjes'. Daarin wordt naar een verklaring gezocht voor het seksverschil in schoolcijfers en gestandaardiseerde toetsen. In schooltoetsen presteren meisjes gemiddeld beter dan jongens, in gestandaardiseerde toetsen presteren jongens gemiddeld beter.

Naast deze exclusief Vlaamse onderzoeksprojecten participeert Vlaanderen ook in internationale vergelijkende studies over leerlingprestaties. Het geslacht van leraars wordt in deze onderzoeken als een zogenaamde contextvariabele in aanmerking genomen. Het meten van studieresultaten voor bepaalde vakken blijft evenwel cruciaal.

Enerzijds gaat het om het PISA-project, dat gespreid over 9 jaar door de OESO wordt georganiseerd. De resultaten van de eerste uit een reeks periodieke toetsen worden eind 2001 ingewacht. Ze zullen betrekking hebben op leerlingprestaties inzake geletterdheid en wiskunde. Het project wordt in Vlaanderen uitgevoerd door de Universiteit Gent onder leiding van professor Dirk Van Damme.

Anderzijds is er het TIMSS-R-onderzoek dat wordt georganiseerd door de IEA. Het gaat om de herneming van een studie uit 1995. Deze studie spitst zich toe op leerlingresultaten voor wiskunde en wetenschappen en wordt in Vlaanderen interuniversitair uitgevoerd door professor Dirk Van Damme van de Universiteit Gent en professor Jan Van Damme en professor De Corte van de KU Leuven. Ze moet in het najaar 2000 resultaten opleveren.

Vanderpoorten

Mijnheer Sannen, ik kan u enigszins geruststellen. Er worden degelijke onderzoeken uitgevoerd, maar we moeten wel de resultaten afwachten. Andere commissieleden hadden ook een aantal bemerkingsen. Bij bezoeken aan scholen merk ik dat er een zeer groot overwicht is van vrouwelijke leerkrachten, zeker in het basisonderwijs, en dat mannen meestal de dienst uitmaken in de directies. Ik vraag steeds aan de directies hoe die toestand is gegroeid. Het is niet gemakkelijk om die zaak van buitenaf om te keren. De situatie heeft in grote mate te maken met het imago van het onderwijs, de waardering van leraren en dies meer. Het debat dat we voeren zou deze toestand enigszins positief moeten beïnvloeden.

De samenstelling van het lerarenkorps vormt liefst een spiegel van de maatschappij. Dat geldt vooral in een maatschappij waar veel jongens opgroeien in alleenstaande gezinnen en dus voornamelijk door de moeder worden opgevoed. Deze vaststellingen blijken uit onderzoeken. Het is echter zeer moeilijk hier in de praktijk iets aan te veranderen. De studie die nu aan de gang is, zou suggesties kunnen opleveren. Het gaat hier immers niet enkel om het verzamelen en interpreteren van cijfers.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mevrouw de minister, ik ben zeer verheugd over het antwoord. Cijfers zijn belangrijk en men moet ze interpreteren. Men moet echter ook de mechanismen onderzoeken. Dat men een wetenschappelijk onderzoek heeft opgestart in Vlaanderen, is ontzettend belangrijk. Het imago en het interessant maken van het beroep kunnen elementen zijn om meer evenwicht tot stand te brengen. Men kan de toestand echter niet snel omkeren.

Ik maak me zorgen over een ander element. Ongeacht de persoon kan men zich niet neerleggen bij een situatie waarbij 10 procent meer jongens dan meisjes er langer over doen om het secundair onderwijs te doorlopen. Dat is een ongezonde situatie. We moeten zoeken naar de oorzaken. Die zijn verscheiden, maar kunnen misschien worden verklaard door het bestaan van mechanismen in de samenstelling van het leerkrachtenkorps. Ik betreur de defensieve houding bij sommige collega's : het gaat erom iedereen voldoende slaagkansen te bieden.

Mevrouw de minister, u hebt het daarnet even gehad over de vrouwelijke leerkrachten en de

mannelijke directies. Tijdens de afgelopen maanden heb ik ervaren dat het bij directiewissels zeer moeilijk is een directielid te vinden. Het blijkt bijna onmogelijk, zelfs na lang aandringen, om vrouwen die functie te laten opnemen. Het probleem is dan vooral de omvang van de job en de geringe honorering die daar tegenover staat. Dit heeft natuurlijk ook te maken met het feit dat vrouwen minder makkelijk de gezinslasten opzij kunnen zetten. Door een hogere honorering zouden vrouwen makkelijker toehappen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over revalidatie tijdens lesuren

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over revalidatie tijdens lesuren.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, het decreet over het basisonderwijs van 23 februari 1997 bepaalt in artikel 49 de voorwaarden inzake de revalidatie tijdens de lesuren. Voormalig minister Baldewijns zei dat men hier werk van zou maken.

De bestaande regeling is op dit moment gebaseerd op een omzendbrief van 1978. Hierin staat dat het de studenten toegelaten is om, na goedkeuring van het PMS en het Riziv, zeker recht te hebben op twee lestijden revalidatie. Daar is heel wat reactie op gekomen. Ik heb ook gelezen dat als men vaststelde dat er een revalidatiecentrum in de buurt ligt, de revalidatiebehoefte blijkbaar groeide. Dat is terecht : als men maar 50 minuten weg kan, dan moet er zo'n centrum in de buurt zijn om er gebruik van te kunnen maken.

Mevrouw de minister, er doen geruchten de ronde dat u van plan bent revalidatie tijdens de lesuren te beperken en hier enkel kinderen en jongeren van te laten genieten na een ernstige ziekte of een zwaar ongeval. Op die manier zouden kinderen met een handicap worden uitgesloten. In het licht van de integratie-idee van onder andere gehandi-

Van Cleuvenbergen

capten en van de zorgverbreding in het gewone onderwijs, is dit uitvoeringsbesluit logisch en zeer belangrijk. Indien de multidisciplinaire zorgen voor deze kinderen steeds buiten de lesuren moeten worden toegediend, zorgt dit voor een enorme belasting voor de ouders en de familie. Men moet immers minimaal drie keer per week gedurende 1 uur naar de instelling gaan met leerlingen die het al moeilijker hebben. Dit zal een negatief effect hebben op hun normale kansen in het onderwijs.

Mevrouw de minister, klopt het dat u een dergelijk besluit voorbereidt? Zo ja, waarom wordt niet in de mogelijkheid van revalidatie tijdens de lesuren voorzien voor kinderen met een handicap? Gaat dit niet in tegen de beleidsvisie waarin een zo groot mogelijke integratie van personen met een handicap wordt vooropgesteld?

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het probleem dat mevrouw Van Cleuvenbergen aanhaalt, is een oud zeer. Het gevoel leeft dat er overconsumptie bestaat. Het is een moeilijk maar interessant debat. Men moet onder andere rekening houden met de federale bevoegdheid in de ziekteverzekering.

De relatie tussen het onderwijs, de revalidatiebehoefte en -centra moeten beter op elkaar worden afgestemd. Dit houdt in dat men een debat moet voeren over de bevoegdheid. We moeten dat debat durven aangaan, want het kind staat centraal.

Ook ik heb gehoord dat de minister van plan was de afbakening strikter te maken. In bepaalde scholen voor buitengewoon onderwijs was het aanbod van de centra complementair. Men zegt ook dat de directie niet alleen kan beslissen of een kind al dan niet revalidatie-uren nodig heeft. De dokter moet daarbij worden betrokken. Men moet het dossier dan ook heel omzichtig behandelen. Ik kan echter begrijpen dat men ernstig nadenkt over die relatie. Op het terrein rijst immers een probleem. Er zijn scholen, ook in het buitengewoon onderwijs, die de paramedische hulp niet alleen kunnen dragen en die dan ook tevreden zijn met de extra hulp vanuit de revalidatiecentra.

Ik heb het ontwerp zelf nog niet doorgenomen omdat het officieel nog niet bestaat, maar ik weet wel dat het pro's en contra's heeft. In het belang

van de leerlingen zou het beter zijn de CLB's uit te breiden met bepaalde disciplines.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, het gaat inderdaad om een zeer gevoelig onderwerp. Het is ook correct dat de administratie samen met mijn medewerkers een nieuwe regelgeving voorbereidt, maar die is op dit moment nog niet definitief.

Momenteel wordt dit onderwerp bij omzendbrief geregeld. Het decreet basisonderwijs van 27 februari 1997 stelt uitvoeringsbesluiten in het vooruitzicht. Het was mijn voornemen de nieuwe reglementering in de loop van volgend schooljaar af te werken zodat die in werking kan treden op 1 september 2001. Ik geef u deze timing zodat u kunt zien dat het nog te vroeg is een definitief antwoord te geven op uw vraag. Ik weet dat er een aantal ontwerpen hebben gecirculeerd, maar die zijn absoluut niet als definitief te beschouwen.

Toen deze omzendbrief in 1978 werd opgesteld was het inderdaad de bedoeling van de regelgever om revalidatie tijdens de lesuren te beperken tot noodzakelijke behandelingen na ziekte en ongeval. Het zijn waarschijnlijk die signalen die uw aandacht hebben getrokken.

Door een aantal uit de hand gelopen situaties in het verleden enerzijds en een aantal veranderingen in het onderwijslandschap anderzijds, moesten een aantal beslissingen worden genomen. Zo stelden we vast dat sommige kinderen voor een groot aantal uren de klas uitging voor allerlei therapieën. Deze afwezigheid kan niet goed zijn voor het leerproces.

In het verleden werden revalidatiecentra in het buitengewoon onderwijs ingeschakeld om therapieën van meerdere disciplines mogelijk te maken. Dit is sinds de uitbreiding van de disciplines in het decreet basisonderwijs minder noodzakelijk. Bovendien levert de overheid door het onderwijsvoorrangsbeleid, de zorgverbreding en het geïntegreerd onderwijs, reeds jaren inspanningen om de expertise te verhogen binnen het gewoon onderwijs voor kinderen die het wat moeilijker hebben.

U stelt terecht dat dit een zeer belangrijk besluit zal zijn in het licht van de integratiegedachte van onder andere gehandicapten en de zorgverbreding. De keuze die we maken met het besluit over revalidatie tijdens de lesuren zal inderdaad fundamen-

Vanderpoorten

teel en bepalend zijn. Het is echter nog te vroeg om een definitief antwoord te geven. De discussie over het inclusief onderwijs moet hier haar stempel kunnen op drukken.

Naast het besluit over revalidatie wordt ook gewerkt aan een besluit voor het geïntegreerd onderwijs. Er is inhoudelijk een duidelijke link en ik heb de timingen dan ook op elkaar afgestemd. Het is evident dat bij de uitwerking van de besluiten het belang van het kind voorop staat. We zullen eveneens rekening houden met de diverse reacties die ons tot nu toe hebben bereikt.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, ik apprecieer dat de minister de nodige tijd neemt om deze fundamentele regelgeving aan te passen. Ik stel ook op prijs dat het geïntegreerd onderwijs en de regelgeving inzake revalidatie aan elkaar worden gekoppeld.

Ik heb over dit onderwerp al een nieuwe vraag ingediend omdat we steeds worden geconfronteerd met een Riziv-reglementering. Mevrouw de minister, u zou dan ook moeten nagaan hoe een nieuwe reglementering er theoretisch zou uitzien, los van het Riziv. Vervolgens moeten we nagaan in welke mate het Riziv kan worden ingeschakeld. De Riziv-reglementering is soms heel beperkend, zeker voor kinderen met leerstoornissen : men vraagt een multidisciplinaire aanpak, er moet een bepaalde leerachterstand zijn en er mag maar gedurende een bepaalde periode revalidatie worden gegeven.

Het is in elk geval geruststellend dat u luistert naar de sector en dat de beslissing over revalidatie samen wordt genomen met die over het geïntegreerd onderwijs.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.43 uur.*
